

Arystotelesowska koncepcja
społeczności jako ludzi powiązanych
przyjaźnią

Izabella Andrzejuk

Człowiek jako „*animal sociale*”

- Właściwym środowiskiem człowieka są inni ludzie
- Każdy człowiek posiada określone wyposażenie, umożliwiające mu nawiązywanie relacji
 - Posługiwanie się mową
 - Odróżnianie rzeczy dobrych od złych i sprawiedliwości od niesprawiedliwości
- Szczęście człowieka jest owocem jego życia zgodnego z rozumem i cnotami
- Przyjaźń jako element spajający wszelkie wspólnoty

Rodzaje przyjaźni

- **Przyjaźń osób szlachetnych (doskonała)**
 - Wzajemność i podobieństwo zachodzi ze względu na posiadane cnoty powiązanych przyjaźnią osób
- **Przyjaźń utylitarna**
 - wzajemność i równość wynika z korzyści, jakimi przyjaciele wzajemnie się obdarowują
- **Przyjaźń oparta na przyjemności**
 - Obustronne zapewnianie sobie tego, co przyjemne jest gwarancją równości i wzajemności

Związek przyjaźni ze sprawiedliwością

- Przyjaźń i sprawiedliwość jako formy doskonałości etycznej
- Obie cnoty regulują wzajemne odniesienia między ludźmi.
- Przyjaźń przewyższa sprawiedliwość
 - Przyjaciele nie potrzebują sprawiedliwości, gdyż równość, która w przypadku sprawiedliwości jest skutkiem zastosowania tej cnoty, w przyjaźni jest pierwszą jej zasadą

Rodzaje wspólnot

- „Każda przyjaźń ma miejsce we wspólnocie, a każda wspólnota sprowadza się do państwa”.
- Wspólnota państwowa i jej ustrój
 - Królestwo
 - Arystokracja
 - (Timokracja) Politeja
- Wspólnota rodzinna jako „odbicie” stosunków panujących we wspólnocie rodzinnej

Sposób organizowania wspólnoty - ustrój

- Ustrój może być dobry, bądź zły.
- Ustrój będzie dobry, jeśli:
 - Rządzący jest do tej funkcji właściwie przygotowany
 - Umożliwia obywatelom życie najbardziej godne pożądaną”
 - Celem wspólnoty jest pożytek wszystkich jej członków

Rodzaje ustrojów

Forma rządów	Ustrój dobry	Ustrój zły
Jeden rządzący	Królestwo/ ojcostwo (rodzicielstwo)	Tyrania/"tyrania domowa"
Rządząca grupa	Arystokracja/ małżeństwo	Oligarchia/"oligarchia domowa"
Rządząca większość	Timokracja (politeja)/ relacje braterskie	Demokracja/"nie-rząd domowy"

Przyjaźń a królestwo

- Królestwo

- Władca jest samowystarczalny
- Zabiega o dobro całego społeczeństwa
- Właściwym sposobem odnoszenia się poddanych do władcy jest cześć

- Ojcostwo

- Ojciec przewyższa swoje dzieci z trzech powodów: jest przyczyną ich zaistnienia, utrzymania i wykształcenia.
- Właściwym sposobem odnoszenia się ojca do dzieci jest dobroczynność, natomiast dzieci do ojca odnoszą się z czcią

Przyjaźń a arystokracja

- **Arystokracja**
 - rządy elit społecznych
 - zainteresowanych rozwojem społecznym i dobrobytem
 - elity te posiadają świadomość swojej misji i obowiązków
- **Małżeństwo**
 - Relacja małżonków, dzielących swoje obowiązki, bez wkraczania w kompetencje współmałżonka
 - Ich przyjaźń może mieć postać przyjaźni szlacheckiej, jeśli obydwójce są ludźmi cnotliwymi

Przyjaźń a timokracja

- Timokracja
 - rzeczpospolita
 - rządząca większość zainteresowana pokojem, rozwojem społecznym i dobrobytem
 - społeczność posiada świadomość swojej misji i obowiązków
- Relacje pomiędzy rodzeństwem
 - Poprawna przyjaźń między rodzeństwem, czyli osobami równymi sobie
 - Pokrewieństwo sprawia, że takie osoby często przebywają ze sobą i znają się dobrze

Postępowanie właściwe dla relacji przyjaźni

- Życzliwość
- Dobroczynność
- Zgoda

Wnioski

- ✓ Arystoteles proponuje, aby członkowie wspólnot państwowych byli powiązani relacją przyjaźni
- ✓ Przyjaźń jako cnota, jest wewnętrzną zasadą, utrzymującą w odniesieniach między ludźmi równość i wzajemność
- ✓ Taki poziom relacji między obywatelami daje gwarancję trwałości państwa

